

за редакцією Девіда Денборо

18

**Плетіння нових історій
по телефону
Наративний підхід для гей-лайнів**

Автор

Білл Логан

У Wellington Gay Welfare Group/Gay Switchboard ми розвинули наші власні дуже потужні традиції підтримки чоловіків у процесі камінг-ауту. Це громадські традиції, які були створені під впливом методів гей-лайнів (*телефона лінія підтримки для чоловіків-геїв – прим. ред.*) зі всього світу, і багато в чому завдячують своїм походженням постстоунволському гей-визвольному руху кінця 1970-х років. Цей документ описує структуру роботи, яку ми виконуємо.

Опубліковано в D. Denborough (ed.) (2002). Квір
Консультування та практика розповіді. Аделаїда:
Публікації Dulwich Center

Камінг-аут

Камінг-аут — це процес, у якому людина «переписує» історію, яку має про себе. Перед початком процесу у людини є історія про себе, яка є більш-менш гетеросексуальною, історія, яку вони ввібрали з навколишнього світу. Це історія, в якій вони живуть як гетеросексуали, яких сім'я, друзі та колеги знають як гетеросексуалів, і яка передбачає гетеросексуальне майбутнє. Але тим людям, які дзвонять на гей-лайн, ця гетеросексуальна історія не підходить. Можливо, вони ніколи не відчували, що це їм підходить, або, можливо, раптом це стало дуже незручно. Часто протиріччя між їхніми сексуальними та емоційними бажаннями та гетеросексуальною історією призводило до великого страждання та плутанини, можливо, навіть на тривалий період. Вихід — це процес викреслення обов'язкової гетеросексуальності з історії та вписування в неї інших форм сексуального та емоційного вираження.

Як у працівників гей-лайну, наша роль у процесі переписування абонентами своїх історій життя та сексуальної ідентичності є досить скромною. Абоненти виконують роботу. Зазвичай до нас звертаються лише як до попередньої аудиторії, для заспокоєння або, можливо, коли людина застрягла. Незважаючи на те, що наша роль скромна, чим більше ми розуміємо, тим більше ми можемо допомогти процесу. У цій статті я опишу деякі запитання, які ми ставимо, щоб допомогти нашим абонентам переробити свої історії. Я в жодному разі не хочу сказати, що в нашій консультаційній роботі є серія етапів або кроків, оскільки це не так. Для початку, більшість тих, хто телефонують, зроблять багато змін у своїй історії без нашої допомоги та звертатимуться до нас лише щодо

певних її моментів. Навіть якщо ми присутні протягом усього процесу камінг-ауту та переписування історії конкретного абонента, це ніколи не буває охайно чи лінійно. Камінг-аут більше схожий на процес переплетення між старою і новою історією, між минулим, теперішнім і майбутнім, а також між почуттями та ідеями.

1. Квір слухання

Більше всього в нашій роботі ми завжди наголошували на важливості активного, чуйного слухання. Наша головна робота — бути хорошою аудиторією як для старої, «насиченої проблемами» історії, так і для перших видань нової захоплюючої історії. Таким чином, наше слухання, посилене справжньою турботою про наших абонентів і почуттям співчуття, яке походить від того, що ми самі пережили певний паралельний досвід. І це є надзвичайно важливий елемент того, що ми вносимо в наші розмови по гей-лайну.

Тип слухання, який використовувався у наших тренінгах, відомий у консультативній літературі як «роджеріанське» (назване на честь впливового психолога Карла Роджерса) або клієнт-орієнтоване слухання. Моє розуміння роджеріанського або орієнтованого на клієнта слухання, і те, що воно пропонує мені, як працівнику, це визнання важливості віддзеркалення почуттів абонента, залишаючись там, де він зараз, у розмові, і надання прояснення і підсумків. Усе це є надзвичайно потужними інструментами та суттєвими філософськими орієнтаціями для розмов, які ми маємо з абонентами.

На практиці наше слухання робить щось більше, ніж рефлексія. Наші абоненти зв'язуються з нами, тому що ми – гей-агенція. Цілком ймовірно, що нас вибрали аудиторією для цих історій, тому що ми – геї. Як правило, той, хто дзвонить на початку процесу камінг-ауту, веде життя, яке переважно визначається гетеросексуальністю, але має деякі фантазії чи діяльність, які суперечать цьому визначенню. Оскільки в традиційній культурі є кілька місць, де шаноблива аудиторія може бути знайдена для негетеросексуальних історій, і оскільки абонент вирішив

подзвонити на гей-лайн, ми вважаємо, що маємо особливу роботу, щоб прислухатися до негетеросексуальних та емоційних бажань — винятків із домінуючої гетеросексуальної історії, та надати можливість дослідити значення цих переживань. Це те, що наративний підхід називає деконструктивним прослуховуванням насиченої проблемами історії, і те, що ми могли б назвати квір-слуханням. Квір-слухання характеризується особливим видом цікавості. Нас особливо цікавлять ті елементи історії, які не вписуються в примусову гетеросексуальність. Ми прислухаємося до душевного болю, ми співпереживаємо почуттю розгубленості, яке можуть відчувати наші абоненти, ми рефлексуємо їхнє горе, але ми також підтримуємо цікавість, яка прагне зробити можливим розширене дослідження гей-елементу історії.

2. Екстерналізація гомофобії (Щоб дізнатися більше про екстерналізуючі розмови та інші наративні ідеї, описані в цій статті, див. Epston, D. & White, M. (1992): *Experience, Contradiction, Narrative & Imagination*. Аделаїда: Публікації Центру Далвіча)

Можливо, найціннішим практичним інструментом, який нам запропонувала наративна терапія, є екстерналізація, але навіть ця техніка не зовсім нова для нашої роботи. Основна теоретична ідея гей-лайну завжди полягала в тому, що проблеми, які мають наші абоненти, не слід розуміти як щось спільне з їхніми сексуальними почуттями, а натомість через гомофобію – страх перед гомосексуальністю, який все ще пронизує суспільство.

Часто буває корисно пояснити цю концепцію гомофобії досить прямо людям, які дзвонять, і, як правило, для них це досить радикально вивільняюче почути, що про «їхні» проблеми говорять як про зовнішню силу зі своїм власним ім'ям – річ, з якою потрібно мати справу, а не як щось "ненормальне" в самому абоненті. Після того, як ми представили ідею гомофобії, ми часто можемо пов'язати досвід, про який говорить абонент, з цією ідеєю. Зазвичай через деякий час вони вже починають це робити самі для себе.

Абонент: Я завжди боявся, що мене можуть назвати геєм, коли я був підлітком.

Оператор: Як ви думаєте, звідки взявся цей страх?

Абонент: Що ж, моя сім'я була дуже погано налаштована щодо геїв. І в школі було багато антигейських речей.

Оператор: Щось проти геїв? Як би ви це назвали? Ми часто називаємо це гомофобією². Це підходить для вас?

Абонент: Це було гомофобне місце.

Оператор: Це трохи схоже на хворобу, чи не так? Страх геїв. Чи можете ви сказати, що в школі було багато цих анти-геїв, цієї гомофобії?

Абонент: Так, було дуже погано.

Оператор: Чи можете ви розповісти мені трохи про це?

Абонент: Ну, в туалетах були графіті. А я мав репутацію пуфтера (*від англ. Poofter – гей, чоловік, якого вважають немужнім, боязким або слабким*). Я не знаю чому. Мене завжди цькували. Я ненавидів школу.

Оператор: Отже, ця гомофобія була дуже болісна? Що ви з цим зробили?

Абонент: Я просто тримався осторонь.

Оператор: Ви б сказали, що гомофобія була для вас дуже ізолюючою?

Абонент: Так.

Оператор: Розкажіть мені щось про те, як ви вперше дізналися, що ви не повністю гетеросексуальні?

Абонент: Ну, мабуть, коли у третьому та четвертому класі я відчував сексуальний потяг до хлопців, і я цього боявся. Я ніколи з цим нічого не робив.

Оператор: Чи можете ви сказати, що гомофобія змусила вас боятися бути геєм?

Абонент: Так, я припускаю, що так.

Наративна терапія навчає консультантів загальній звичці запрошувати екстерналізуючі розмови про проблеми. Якщо хтось скаржиться на те, що йому соромно, консультант відокремить сором від особистості клієнта, говорячи про сором як про сутність поза людиною, запитуючи, звідки взявся сором, що робить його більшим або меншим, і так далі. Якщо хтось скаржиться на почуття провини, консультант може запитати, які умови посилюють почуття провини, або навіть почати говорити про провину, як про людину, запитуючи, наприклад, чи є у провини союзники. Отже, наративні терапевти намагатимуться назвати проблему так, ніби це зовнішній агент, який впливає на життя людини, тим самим допомагаючи клієнту позбутися відчуття, що він повністю поглинений та контрольований проблемою, і створюючи для нього можливість мати певне відчуття вибору того, як він чи вона має справу з проблемою.

Певним чином ми використовували цю техніку екстерналізації гомофобії з самого початку створення нашого гей-лайну. Подібне ми вчинили з іншими поняттями, такими як «гетеросексизм», «цінності мачо», «шафа» (*тут мається на увазі шафа як місце переховування до камінг-ауту – прим. ред.*) тощо. Однак ми могли б бути набагато наполегливішими, ніж зазвичай, із запитаннями, які допомагають людям зрозуміти, що гомофобія походить ззовні.

Деякі можливі рядки запитань включають:

- Яким чином гомофобія контролює ваше життя?
- Як вам шкодить гомофобія? Які інші ефекти вона має?
- Що у вас краде гомофобія? Які задоволення це забирає у вас?
Що гомофобія говорить вам про вас? Чи гомофобія позбавила вас гордості за себе?
- Якщо ви згадаєте час рік тому, чи вважаєте ви, що тоді гомофобія мала сильніший вплив, ніж зараз, чи слабший?

3. Опитування щодо відносного впливу

Екстерналізація проблеми стає більш значущою в нарративній терапії завдяки процесу, який називається “опитуванням щодо відносного впливу”, який включає два типи запитань: один тип, який відображає вплив проблеми на людину, а інший вид, який передбачає відображення впливу людей на проблему.

Ми застосовуємо цю техніку, коли, з одного боку, витягуємо наслідки, які гомофобія має на абонента, але, з іншого, виявляємо способи, якими абонент зміг сховатися або втекти від впливу гомофобії, або протистояти їй і боротися з нею.

Абонент: Я знаю, що хочу піти в сауну *(в даному контексті йдеться про гей-сауни – громадські лазні, орієнтовані на геїв і бісексуалів. Історично їх використовували для сексуальної активності)*, але не знаю, чи вистачить у мене сміливості.

Оператор: Як ви думаєте, що вам заважає?

Абонент: Не знаю. Мабуть, я боюся, що це означатиме, якщо я туди піду.

Оператор: Мене справді цікавить цей страх і те, як він заважає вам робити те, що ви знаєте, ви хочете зробити. Як би ви це назвали? Як би ви назвали цей страх?

Абонент: Не знаю.

Оператор: Ми могли б назвати це Страхом? Або страхом геїв? Чи гомофобією? Або чимось іншим? Що ти думаєш?

Абонент: Мене хвилює те, що я подумаю. Мене хвилює те, як відреагують інші. Я думаю, що це гомофобія.

Оператор: Отже, ця гомофобія заважає вам робити інші речі, які ви знаєте, що хочете? Чи заважає вам гомофобія взагалі займатися сексом з чоловіками?

Абонент: Ну, я розповідав вам про випадки, коли я був п'яний зі своїм приятелем.

Оператор: А коли ти тверезий? Ви коли-небудь займалися сексом із хлопцями в тверезому стані? А в уяві? Чи думаєте ви коли-небудь про секс із хлопцями, коли ви тверезі?

Абонент: Так, я часто думаю про секс із хлопцями, але це змушує мене відчувати себе дуже винним.

Оператор: Це знову гомофобія? Чи змушує вона вас почуватися погано через свої фантазії?

Абонент: Так.

Оператор: Але вона не настільки сильна, щоб ви зупинили свої фантазії?

Абонент: Ні. Зазвичай, ні.

Оператор: Як, на вашу думку, вам вдалося втриматися від гомофобії достатньо довго, щоб продовжувати мати ці мрії, ці фантазії?

Абонент: Я не знаю. Я думаю, я просто насолоджуюся ними. У них як би своє життя...

Деякі напрямки опитування щодо відносного впливу включають:

Вплив гомофобії на абонента

- У чому вас переконує гомофобія? Які речі це заважає вам робити?
- Як гомофобія заважає вам ходити в гей-сауну / гей-бар / камінг-аут групи?

Вплив абонента на гомофобію

- Коли ви росли, чи були у вас способи сховатися від гомофобії у вашій родині чи в школі?
- Чи були якісь конкретні випадки, які ви можете пригадати, коли вам вдалося зменшити вплив гомофобії?
- Що, як ви помітили, допомагає вам справлятися з гомофобією?
- Хто у вашому житті може бути союзником у боротьбі з гомофобією?

4. Соціальна критика

Підходу гей-лайн у притаманна критика суспільства, в якому настільки сильно вкорінені гетеросексуальні норми. Соціально домінуючі історії про міфічне гетеросексуальне блаженство іноді є джерелом невідповідних особистих історій наших абонентів. Тому саме ці соціальні історії, так само як і особисті, насичені проблемами історії абонентів, повинні бути розгадані.

Чи це називається соціальною критикою, чи деконструкцією домінанти у дискурсі – те, що ми робимо, допомагає нашим абонентам вийти за рамки загального припущення, що гетеросексуальність є нормою, за якою слід оцінювати всі інші форми сексуального вираження. Зазвичай не варто пропонувати абонентам довгі теоретичні пояснення щодо

статеворольових стереотипів у патріархально-буржуазній нуклеарній сім'ї! Важливо знайти способи залишатися чутливими до того, де знаходяться наші абоненти. Проте як служба ми маємо чіткі уявлення про соціологію сім'ї, про роль домінантних конструкцій маскулінності, про традиційне підпорядкування жінки тощо. Наші етичні переконання щодо цих питань інформують про запитання, які ми ставимо, наприклад:

- Озираючись назад, ви говорили про гомофобію, яка була присутня у вашому дитинстві. Як ви вважаєте, чи присутня гомофобія в дитинстві багатьох людей?
- Якими, на думку гомофобів, мають бути чоловіки в цьому суспільстві?
- Як гомофобія впливає на поведінку деяких людей? Що це змушує їх робити?
- Які, на вашу думку, наслідки гомофобії? Для життя чоловіків, жінок, дітей?
- Що можна зробити, щоб послабити гомофобію в суспільстві?
- Яким би, на вашу думку, був світ без гомофобії?

5. Дослідження яскравих моментів *(яскравий момент є терміном наративної психології. Його можна просто визначити як будь-який момент, коли домінування проблеми зникає)*

Незалежно від того, наскільки насиченою проблемою є історія, завжди є виняткові події – моменти та дії, які не відповідають насиченій проблемою історії, події, у яких проблема не контролюється. Наративні психологи називають ці виняткові події унікальними результатами або “яскравими моментами”, і саме з них створюються нові кращі історії.

На гей-лайні ми досліджуємо ті моменти фантазії та активності, які кидають виклик гетеросексуальній історії. Ми запрошуємо тих, хто дзвонить, поговорити про пам'ятні дитячі думки про те, що вони «інші», про товариські стосунки в дитинстві, про гомосексуальне бажання в пубертатному віці, про ранній одностатевий сексуальний досвід і

фантазії, а також про часи, коли вони як молоді чоловіки стояли поза межами домінуючі конструкції гетеросексуальної маскулінності.

Деякі початкові запитання можуть включати:

- Розкажіть мені про випадки, коли ви не дозволяли гомофобії контролювати вас.
- Якими були ваші перші перемоги проти гомофобії? Як вони відбувалися?
- Чи мріяли ви коли-небудь про секс з чоловіками? Як ви відкинули гомофобію настільки, щоб дозволити вам мати ці фантазії?
- Чи мали ви коли-небудь секс із чоловіком? Як вам вдалося уникнути контролю гомофобії в достатній для цього мірі?

Одна з найкращих речей, яку ми можемо зробити для наших абонентів — це запросити їх записати ці яскраві моменти. Але нас не задовольняють уривчасті каталожні описи – нас цікавлять деталі. Ми хочемо знайти способи, за допомогою яких невеликі моменти можна розгорнути в підсюжети та зв'язати з іншими підсюжетами. Історія живе в деталях, і ми прагнемо в розмовах створити насичений опис таких моментів і пов'язати такі моменти з іншими аспектами життя.

Тому нас цікавить, де і коли і з ким. Ми цікавився кольором волосся іншого хлопця, у що він був одягнений, і музикою, яка грає. Нас цікавить, який у нього характер і спосіб життя. Нас цікавить, як абонент відреагував на подію та як це вплинуло на його сон або роботу та все інше в його житті. Нас особливо цікавлять деталі значення події для абонента – що ця подія (події) розповіла йому про його життя, надії та мрії *(ставлячи запитання про подробиці, ми дбаємо про те, щоб шукати деталі значення подій для абонента, а не лише подробиці подій. Це особливо важливо, коли мова йде про секс, оскільки задаючи питання щодо сексуальних дій може сприйнятися людиною негативно. Ми дбаємо про те, щоб розмова йшла в корисних напрямках, запитуючи абонента, чи було б добре про це поговорити, і*

постійно запитуючи про значення цих подій для абонента, щоб розмова зосереджувалася на досвіді абонента весь час).

Ми зацікавлені у відкритті різноманітних яскравих моментів чи виняткових подій. Це не просто сексуальні події. Часто основний вплив гомофобії полягає в тому, щоб запобігти абоненту розкрити комусь свою гомосексуальність. Часто саме це найбільше турбує його. З цього аспекту проблеми теж завжди є винятки – бувають яскраві моменти розкриття навіть найприхованіших історій. Це не так вже й дивно для нас. Ми часто просимо того, хто телефонує вперше, подумати, яке значення мав для нього сам дзвінок на гей-лайн. Дуже часто перший дзвінок є сміливим винятком із старої історії, у якій гомофобія перетворила важливі частини життя на «брудні таємниці». Перший дзвінок часто є яскравим моментом для вивчення та розвитку.

Перший дзвінок часто також можна використовувати ретроспективно, як в цьому прикладі:

Оператор: Ви можете пригадати той момент, коли ви вперше зателефонували нам? Ви довго думали про те, щоб зробити перший дзвінок?

Абонент: Так, кілька тижнів.

Оператор: Чи важко було набратися сміливості подзвонити?

Абонент: Так, я був дуже наляканий.

Оператор: Озираючись назад, чи можете ви пояснити, що означав цей страх?

Абонент: Мабуть, я боявся, що дзвонячи сюди, я ніби піддамся ідеї того, що я гей. Я боявся бути геєм.

Оператор: Отже, подзвонити нам було певним чином протистоянням цьому страху? Як вам вдалося зібратися, щоб подзвонити нам? Як ви подолали страх щодо гомосексуальності?

Абонент: Я подумав, що мені краще щось зробити. Я думав, що не зможу прожити решту життя, паралізований страхом.

Оператор: Отже, ви знали, що не хочете жити в страху. Це так? Чи можете ви пояснити мені трохи більше, як саме це означало, що ви може здійснити цей дзвінок?

Абонент: Ну, я думав про секс із чоловіками роками, але ніколи нічого з цього приводу не робив. Я почувався справді застряглим. Мені довелося зателефонувати вам, інакше я думав, що нічого не робитиму все своє життя.

Оператор: Отже, дзвінки — це не тільки протистояння страху бути геєм, але й протистояння страху нічого не робити зі своїм життям? Це так?

Абонент: Так, я думав, що колись мені доведеться почати жити.

Оператор: Отже, зробити дзвінок було схоже на крок до життя? Це так?

Абонент: Так.

Дійшовши до цього моменту в розмові, оператор може потім дослідити, що означає зробити «крок до життя» для абонента, чи було це добре, якщо так, чому, і що, на його думку, це говорить про нього, факт того, що він зміг зробити цей крок. Ця розмова призвела б до міркувань про те, чого абонент хотів у цьому житті, які мав надії, і як виклик гей-лайну був кроком до цих мрій. Щоразу, коли виявляється яскравий момент, його можна використати як можливість поставити запитання, які спонукають абонента задуматися

як ці моменти впливають на його відчуття власної ідентичності. Ми зацікавлені в детальному дослідженні значення яскравих моментів у житті абонентів.

6. “Примірка” ідентичностей

Коли починає розвиватися нова історія, в якій не домінує гомофобія, історія, в якій є місце для негетеросексуальності, може бути корисно почати «виправляти» нову історію назвою. Не від нас залежить, яку ідентичність вирішать “носити” наші абоненти, і ми спокійні щодо ймовірності того, що вона може змінитися. Також нормально, якщо абоненти не бажають мати “ярлику” ідентичності взагалі. Але запрошувальні запитання, які ставлять вибір щодо самоопису, можуть допомогти людям приймати рішення щодо сюжетних ліній і можуть допомогти їм побудувати самоопис, який їм підходить.

- З того, що ви мені сказали про своє життя та про те, що ви хочете від нього, чи підходить вам слово гетеросексуальний?
- Чи є у вас слова, які наразі могли б краще описати вас?
- Якби ви почали використовувати слово [вставте слово абонента] до себе прямо зараз, як би це вплинуло на ваше життя?

7. Деталізація дії

Розповідь і переказ історії про примирення зі своєю сексуальністю допомагає абоненту розширити та збагатити її, і це розширення та збагачення можна посилити, зосереджуючись на історії різними способами. Наративні терапевти розрізняють те, що вони називають ландшафтом дії, і ландшафтом свідомості (Див. White, M. 1991: «Deconstruction and therapy». Інформаційний бюлетень Далвіч Центру, 3. Передруковано в Epston, D. & White, M. (1992): Experience, Contradiction, Narrative & Imagination. Adelaide: Dulwich Centre Publications.).

Ландшафт дії стосується того, що зроблено, або (що для багатьох цілей може бути не менш важливим) того, що уявляють, тоді як ландшафт

свідомості стосується смислів цих подій чи уявлень. У контексті камінг-ауту ландшафт дії стосується гомосексуальних фантазій і досвіду, розкриття гомосексуальності іншим людям і таких життєвих змін, як вихід із шлюбу.

- Розкажіть мені щось про те, як гомосексуальні почуття були частиною вашого життя в минулому. Коли ви вперше помітили гомосексуальність? Як це було... Помітити це?
- Що ви робили, щоб мати сексуальне життя, яке ви хочете?
- Який перший крок ви зробили?
- Хто був першим, кому ви розказали про це?

Дія оповідання проходить від минулого, через сьогодні, до майбутнього. Очевидно, що велика увага буде приділятися поточній діяльності, і велика частина процесу консультування цілком може стосуватися того, що сталося минулої ночі, як подолати сьогоднішню перешкоду або страхи щодо розкриття своєї гомосексуальності найкращому другові завтра. Дуже часто багато дискусій на гей-лайнні стосуються теперішнього часу. Ми також усвідомлюємо важливість накопичення деталей навколо історії, що допоможе абонентам справитися з їхніми поточними обставинами. Наприклад, ми часто намагаємося досліджувати минулі події, які говорять про готовність абонента чинити опір примусовій гетеросексуальності та гомофобії. Ці минулі приклади дій часто дозволяють сильніше почувати себе в сьогодні. Можливо, ми могли б приділити більше уваги в нашій роботі розробці майбутніх історій абонентів:

- Якби вам вдалося ефективно протистояти гомофобії, як, на вашу думку, склалося б ваше життя?
- Як ви думаєте, через рік чи буде ваше життя таким, як зараз, чи ви думаєте, що ви вживете заходів, щоб витіснити гомофобію зі свого життя?

8. Розвиток ландшафту свідомості

Історія — це не просто низка подій, що йдуть одна за одною. Суть історії полягає в тому, що вона розповідає про події відповідно до шаблонів і значень, і тому розробка нової історії вимагає розвитку того, що наративні терапевти описують як ландшафт свідомості. Саме в цьому домені люди мають знання про себе, свої цінності та переконання, і де вони бачать власні історії, пов'язані з ширшими культурними дискурсами.

В своєму гей-лайні ми уважно ставимося до розвитку у абонентів почуття власної гідності, почуття властивої гомосексуальності доброти та почуття гордості. Один із способів, як ми це робимо — задаємо питання, які спонукають тих, хто дзвонить, подумати про значення певних дій або кроків, які вони зробили.

Наприклад, коли абоненти переказують події зі свого минулого, в яких вони протистояли наслідкам гомофобії та/або примусової гетеросексуальності, ми можемо запитати про значення цих подій.

- Що, на вашу думку, говорить про вас те, що ви змогли зробити цей крок?
- Хто ще впізнав би у вас ті якості, яких вимагав цей крок?

Важливо також, що багато тих, хто дзвонить, знаходять кращу рівновагу у своєму житті як геїв, оскільки вони обмірковують і вирішують, де вони стоять по відношенню до більших питань життя гей-спільноти, політики сексуальності, вивільнення геїв і квір теорії. У різні моменти нашого спілкування з абонентом може бути доречним розмова на такі теми:

- Чи змінилося ваше уявлення про себе як про особистість, коли прийняття сексуальності збільшилось?
- Що про вас говорить те, що у вашому житті все більше вистачає сил протистояти гомофобії?
- Якщо ви будете жити все вільнішим і вільнішим від гомофобії життям, як, на вашу думку, ви будете бачити себе як особистість? Ваша гордість собою зменшується чи зростає?

- Як ви розумієте цю зростаючу гордість собою? Це якось пов'язано з вашими ідеями про звільнення геїв? Квір свідомістю?

9. Використання культурних ресурсів гей-спільноти

Хоча історія кожної людини унікальна, унікальність значною мірою полягає в поєднанні елементів. Багато елементів усіх наших історій запозичено з величезної кількості джерел. Ми використовуємо фрагменти нашого культурного середовища, попутно трансформуючи їх. Те, як ми розуміємо себе та події, те, як ми їх розповідаємо, і те, як ми представляємо наші історії, походить від культурних ресурсів навколо нас. У виході за рамки насиченої проблемами історії, чим багатший наш культурний досвід у відповідних сферах, тим більше можливостей для нових історій, що виходять за рамки проблем. Звісєр, є деякі сфери, в яких ресурси, доступні в ширшому дискурсі культури, більш розвинені, ніж в інших. Наративні терапевти створюють культурні ресурси для своїх клієнтів у деяких сферах, таких як булімія та анорексія.

Існують різні приклади того, як терапевти створюють архіви – збирають звіти про боротьбу клієнтів зі своїми проблемами та звіти про їхні успіхи – щоб клієнти через свої документи могли допомагати один одному та отримувати допомогу один від одного. (Див. Epston, D. & White, M. 1990: *«Консультавання ваших консультантів: документація альтернативних знань»*. Інформаційний бюлетень Далвіч Центру, No.4. Передруковано в Epston, D. & White, M. (1992): *Experience, Contradiction, Narrative & Imagination*. Adelaide: Dulwich Centre Publications).

На гей-лайні нам не потрібно створювати архів – він уже існує у виді великої кількості гей-культурних ресурсів. І гей-лайн завжди рекомендував абонентам гей-романи, мемуари, історію та фільми. Також, не все це висока культура. Ми не соромимося говорити про геїв у світі розваг або чуток про великих спортсменів. Відео, які прославляють гей-секс, часто також є важливим ресурсом. Саме реагуючи на всі ці матеріали, абоненти розробляють власні сюжетні лінії.

Проте ми намагаємося уникати будь-якого відчуття, що культурні ресурси, які ми рекомендуємо, є приписами способів існування. Ми не вважаємо, що будь-який ресурс повинен розповідати абоненту, як він має жити своїм життям, або впорядкувати свої сексуальні взаємодії. Часто для абонента так само корисно мати можливість сказати собі «Це НЕ Я», як і мати можливість сказати «Це Я». Ми намагаємося донести цю ідею в усіх наших розмовах.

10. Використання груп рівних

Важливою частиною камінг-ауту є розвиток мережі друзів з ком'юніті, роль яких включає також і важливий обмін історіями. Певною мірою це можна організувати або навіть ритуалізувати. Групи підвищення свідомості були характерною рисою періоду звільнення геїв після Стоунволла. Ці неструктуровані, неієрархічні групи чоловіків, усі з яких перебували на різних стадіях камінг-ауту, забезпечили форум для обміну думками та досвідом. Форум був місцем, де можна було поділитися історіями дорослішання, висловити почуття несправедливості, а також де можна було подружитися та підтримати один одного. Ця традиція продовжується в камінг-аут групах і групах новачків, яким ми сприяли протягом багатьох років, а також в організації “Icebreakers” для молодих геїв, з якою ми зараз працюємо.

Наративні терапевти використовують низку різних методів, щоб залучити однолітків до процесу перетворення особистості. Спираючись на роботу інших сімейних терапевтів, вони говорять про корисність рефлексуючих груп, які слухають дискусію між клієнтом і консультантом, а потім розмірковують над тим, що ця дискусія приносить особисто їм. Виявлено, що клієнти можуть збагатити свою історію за допомогою таких рефлексій (Див. Gecko 1999, Vol.2. Special Issue on ‘Reflecting teams’.). Наративні терапевти також створили ліги борців із проблемами (Див. Grieves, L. 1999: ‘From beginning to start: The Vancouver Anti-Anorexia AntiBulimia League.’ Gecko, Vol.2.), такі як ліги боротьби з булімією, які об’єднують людей зі спільними проблемами та спільним досвідом. У цих

лігах кожна особа може бути порадиником для інших, а також навчатись у інших, можна встановити зв'язки та досягти почуття спільності.

Камінг-аут групи виконують багато цілей як рефлексуючих груп, так і ліг борців із проблемами. Учасники розповідають свої історії, їхні історії впливають на аудиторію рівних їм, а цей вплив, зі свого боку, впливає на оповідача, і історія вдосконалюється. Наступна історія вже буде трохи іншою, можливо, частини будуть розказані з трохи більшою самовпевненістю, можливо, частини будуть розказані з дещо іншим змістом або значенням. Учасники чують історії інших, і частини цих історій здаються доречними для них самих. Історії стають пов'язаними, і в міру цього відчуття ізоляції починає зменшуватися.

11. Камінг-аут у світ

Одна справа – розповісти нову історію оператору гей-лайну або в групі рівних, але розповісти її усьому світові має інше значення. Наративні терапевти приділяють велике значення залученню аудиторії для нової історії та її поширенню – поширенню новин, як-то кажуть (Див. Gecko 1999, Vol.2. Special Issue on 'Reflecting teams'). Це важливо з багатьох причин. По-перше, аудиторія в результаті почутого нового оповідання змінює свої очікування від оповідача, що полегшує оповідачу проживати та виконувати нову історію. Це те, з чим ми знайомі. Якщо ти скажеш мамі й татові чи своїм товаришам по роботі, що ти гей, навіть, якщо вони відреагують негативно, тобі більше не потрібно буде вдавати, що у тебе є дівчина, і тобі буде легше продовжувати жити своє гомосексуальне життя далі.

По-друге, наративні терапевти цінують поширення нової історії, тому що оповідач отримує зворотній зв'язок від аудиторії, і цей зворотній зв'язок веде до подальшого розширення історії. Реакція сім'ї та друзів на історію камінг-ауту стає невід'ємною частиною зв'язності історій про камінг-аут в їхніх подальших переказах.

Таким чином, камінг-аут передбачає перформанс нової історії в ширшому світі. Ці вистави відбуваються в багатьох різних театрах життя – від дружніх і сімейних зв'язків до членства в гей організаціях, на комерційних майданчиках для геїв і до усамітнення в спальні.

Ми намагаємося надати підтримку в розмові, коли абоненти починають використовувати свою нещодавно створену ідентичність.

- Чи були випадки, коли ви демонстрували свою гомосексуальність?
- Якими були ці часи? Що для вас означає те, що ви вирішили це зробити?
- Чи цікаво вам розповідати іншим людям про ці історії зі свого життя?
- Кому б ви хотіли їх розказати, крім мене?
- Яку роль ми могли б відіграти в підтримці цього процесу?

Роздуми

Ось уже 18 років робота в гей-лайні є значною частиною мого життя. Важко чітко сформулювати, що це означало для мене раніше та продовжує означати зараз. Це приносить відчуття задоволення від певної корисної ролі в житті абонентів, але це набагато більше. Занепокоєння абонентів впливають і на мою власну подорож, але це також набагато більше. Для мене є щось підтримуюче в тому, що я є частиною групи геїв, які разом працюють над цінним проєктом. Як у будь-якої організації, у нас були злети і падіння, а також суперечки – дрібні й глибокі. Але гей-лайн – це пул чоловіків, яких я вважаю видатними. Джером (мій колишній партнер, який помер кілька років тому) був провідним членом. Рангімоана (мій новий партнер) нещодавно приєднався. Багато моїх найкращих друзів беруть участь або брали участь. І коли в цьому місті потрібно було зробити щось важливе – провести кампанію за реформу закону про гомосексуальність чи розпочати боротьбу зі СНІДом – стільки енергії надходило саме від

операторів гей-лайну. Як інакше описати, що для мене означають ці люди? Ось уже 18 років вони є значною частиною мого життя.

Подяки

Ця стаття була вперше написана в середині 1999 року для “Wellington Gay Welfare Group” та її гей-лайну, з якою я працював з 1982 року. Формальне навчання в гей-лайнні здебільшого зосереджувалося на роджеровському клієнтоорієнтованому підході, і ця стаття була призначена щоб показати, як насправді наш підхід базувався також на ідеях визволення геїв, поширених у роки після Стоунволла, які спонукали нас неусвідомлено прийняти частину змісту нарративної терапії. Другий намір полягав у тому, щоб показати, як наша практика може бути збагачена повнішим і свідомішим залученням до цього підходу.

Версія статті була згодом опублікована як «Плетіння нових історій по телефону: нарративний підхід до гей-лайну», в “Gecko”, журналі деконструкції та нарративних ідей у терапевтичній практиці, 1999 року, Том 3. Ця публікація містила цінне відображення статті Зої Казан, Крістофера Бехана, Клер Ральфс і Патріка О’Лірі. Я хочу подякувати всім цим людям за їхній внесок. Я також хочу подякувати Джину Комбсу, Домініку Девісу, Іану Мак’юену, Ентоні Макфеліну, Девіду Семпу та Бобу Третту, а особливо Девіду Денборо (штатному автору Dulwich Center Publications), який зробив корисні пропозиції, а також усім членам нашого гей-лайну за роки його існування.